Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Rosenstein, Carl von.; [af N. v. Rosenstein] ; oversat af det Svenske af Johan Storm Munk.
Titel | Title:	Biskop Rosensteins Ligprædiken over ... Carl August, Svea-Rigets Kronprinds; tilligemed Personalier over Højsamme
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Christiania : trykt og forlagt af N. Wulfsberg, 1810
Fysiske størrelse | Physical extent:	31 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

Rosensteins
dignradikin over
Carl August.
China 1810.

DA 41 II - 189

rev. 1915

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130020574624

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

32

~~190 IV, 256.~~
DA 41 II - 189

Biskop Rosensteins

Ligprædiken

over

Højsalig Hans Kongelige Højhed

Carl August,

Svea-Rigets Kronprinds;

tilligemed

Personalier

over Højsamme.

Oversat af det Svenske

af

Johan Storm Munk,

Feldtprovst.

Christiania, 1810.

Trykt og forlagt af N. Wulfsberg.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

,yeden

Lig^nd Prædiken over Hojsalig Hs. kongelige Hojhed Carl August, Svearigets Kronprinds, holden i Ridderholms Kirke i Stockholm, den 13de Juli 1810, af Dr. Carl von Rosenstein, Biskop i Linköping.

Gud, vor himmelske Fader! har Du overgivet os? — Jesus Christus vor Frelser! er Du ikke nærværende hos et Folk, som i dit Navn, til din Tilbedelse forsamles? — Gode, trøstende Aand! beder Du ikke godt for os? — Højlovede Gud, Fader, Søn og Helligaand, Dig anraabe vi! Et Folk, som har gjennemgaaet mange tunge Prøvelser, som af en Mængde almene Ulykker var ført til Brinken af sin Undergang, som mandigt besluttede og ædelt udførte sin egen Redning, som heri understøttedes af din almægtige Haand, og fandt sit Foretagende velsignet af Dig paa en udmærket Maade, som saae de gladeste Dage opklares, — er nu atter falden i Sorgens Dyb, har ved et eneste Ulykkes Slag mistet en højagtet Konges troeste, bedste, jordiske Støtte, og Borgen for sin egen Fremtids Lykke. Med blødende Hjerter nærmer sig dette Folk til Dig i Bønnen, evig forbarmende Gud! — Herre! overgiv os ikke. Din Godhed, din Almagt, din Viisdom er vor eneste Tilflugt, vort eneste Haab i Farens, Savnets og Bedrøvelsens Stund.

Store Gud! Du som holder Forbund og Barmhjertighed! agt ikke ringe al den Gjenvordighed, som er udøst over os! Forbarme Dig atter over os efter din store Mildhed! Hør os, Fader vor! m. m.

Text: Jobs 7de Cap. 11te Vers.
Jeg vil tale i mit Hjertes Angest, og vil udsige min Sjels Bedrøvelse.

Disse Jobs Ord udtrykke en oprørt Sindsforfatning. De afmale, hvad vi i denne Stund erfare. At kunne udgyde sine Følelser, tale om sit Tab, om sit Savn, sin Bedrøvelse, er for Menneskehjertet en Slags Lettelse, ofte en fuldkommen Trang. Det tilhører Højagtelse at levende ihukomme ædle og store Mænds Fortjenester, Taknemmelighed at tolke dem; det tilkommer en Christens Overbeviisning, af Religionen at hente Trøst ved deres Bortgang, en Trøst, som vore Hjerter nu saa vel behøve. Velsignede Tilhørere! lader os hellige denne Stund til dette Formaal! Hs. k. H. Carl August, Svearigets Kronprinds er bortgangen. Hans Støv skal overgives til sit Hvilested. Jeg vil tale i mit Hjertes Angest, jeg vil udsige min Sjels Bedrøvelse; jeg vilde kunne skildre hvad vi ejede, hvad vi tabte; mit Hjerte higer efter, af Christendommens hellige Sandheder at fremlede nogen Trøst, nogen Styrke til endnu eengang at kunne haabe Fædrelandets Roe og lysere Dage.

I mindes det, Christelige Tilhørere! thi desværre det kan ikke glemmes, hvilken haard Skjæbne vi har gjennemgaaet, hvilke onde Tider vi have oplevet. Efter Tvedragtens og Partie-Aandens Tid kom Letsindighedens. Sæderne vare mere og mere forfaldne, Letsind tiltog, Daadløshed udbrededes, Fædrelandskjærlighed aftog under Egennyttens, Lykkesøgeriets, Slaphedens og Forfængelighedens daglige Tilvæxt. Vi modnedes til Ulykke og Trældom. Vi erfarede i fuldt Maal Sandheden af Salomons Ord, at Synd er et Folks Fordærvelse. Vort Land sønderlemmedes, Fienden nærmede sig Hjertet af Riget, Alt var i Uorden, Statsverket forstyrret, Forraaden udtømt, Ungdommen bortrykket, og hele Samfundets Opløsning ventedes Dag fra Dag. — Men tapre Mænd opstode med den hele Styrke, som Mod, Dyd og ædle Foretagender altid skjenke. En højagtet og elsket, en baade paa Stridens Bane og under Fredens Roe prøvet Fyrste rækkede sin Arm til Støtte for det vaklende Fædreland. Han blev vor Konge, Samfundet vandt Styrke, og Sverrig tilbagevandt Muligheden og Haabet af Lykke og Selvstændighed.

Dette Haab burde befæstes, vor Fremtids Sikkerhed forvisses ved en bestemt Tronfølge. Om den Højeste nogensinde for Menneskers Øjne har villet vise sin velsignende Haand, sit ledende Forsyn, saa skeede det visseligen ved denne vigtige Beslutning. —

Omgiven af Fiender og Farer, endnu ikke ganske enigt indbyrdes, under mangfoldige Bekymringer, beslutter det Svenske Folk sin Selvstændighed, kalder til sig en Fyrste, som i Spidsen for en imod os opstillet Hær havde fortjent vor Agtelse; denne Fyrste hidkommer, Freden vindes, Roligheden er atter tilvejebragt, og i det hele Folk blev eet Hjerte og een Sjel. — Kongen vandt en Søn, hvilken han omfattede med al en Faders Ømhed, en Vens Tillid. Vi modtoge en Kronprinds, som vi paa Rygtet om hans Egenskaber havde selvvilligen valgt, og som gik vore Ønsker imøde. Det Baand knyttedes, som uopløseligen fæstede ham til os, og vor Kjærlighed, vor Troskab, vor Taknemmelighed til ham. — Ak! hvad kunde ikke Konge og Folk vente af en saa prøvet Helt, Statsmand, Menneskeven? — Og hvor dybt ere vi ikke atter faldne? — — Et Skib kastes under Stormen, Sejlene sønderslides, Besætningen formindskes under Strabadserne, Roret svigter, Nød, Hunger, Elendighed true at forøge Rædslerne, det er nærved at opsluges af Bølgerne; men Mod og Raadviished sejre over Faren, det nærmer sig Havnen, Folket nyder Begyndelsen af en roligere Dag, priser Forsynet, glæder sig — og i samme Stund drives det atter ud paa Dybet af nye Stormvinde.

Store Gud! Dine Tanker ere ikke vore Tanker. Ubegribelige ere dine Domme, og urandsagelige dine Veje. Vi

haabede, at der skulde vorde Fred, men her kom intet Godt; vi haabede, at vi skulde vorde lægte, og see! her er nu en ny Gjenvordighed. Da vi tænkte, at Faren var overstanden, da vi, næsten udmattede af Møje og Uroe, overgave os til Sorgløshed, nøde Hvilen og Roligheden, styrtedes vi i nye uforsøgte Bekymringer. — Menneskets Øje indseer ikke Sammenkjædningen af et visere Forsyns skjulte, kraftige Midler; dets indskrænkede Forstand kan ikke opdage Guds Hensigter, Raad og Beslutning. — Vi see ofte Uskylden lide, den Dydige smægte under Trang, den Værgeløse fortrykkes, Lasten sejre til Jordens Blusel og vor Slægts Skade, og vi sukke ved Enkeltes Plager, hvis Anledning eller Nytte vi ikke kunne begribe. Vi see stundom hele Folkeslag kæmpe imod Ulykker, kues af Tyranner, trues af Uordener og Lovløshed, svækkes, foruroliges, vantrives; — vi see dem atter hæve sig ved medborgerlige Dyder, ved redelige Bestræbelser, og strax derpaa falde under Voldsmagts, Lumskheds og Mørkheds Vælde, hærjes, sønderstykkes, nedtrædes, et Rov for indvortes Misforstaaelser eller udvortes Vold. — Vi forbavses, vi forskrækkes, vi forstaae ikke, hvortil saa rædsomme Skjæbner skulle tjene. Vi spørge med Uroe: Herre! seer Du det ikke? Jakobs Gud! agter Du det ikke? eller haver Du da forkastet Juda? haver din Sjel Lede til Zion? — Ikke saaledes! lader os

berolige os! Gud bedrøver ikke Menneskene af Hjertet. Den Vej, han leder os igjennem Prøvetiden, er skjult for os. De Midler, ved hvilke han bereder vor Slægts Forædling, ere os ubekjendte. Hvad han nu gjør, vide vi ikke: Skriften lover dog, at vi herefter skulle faae det at vide. Vi lære imidlertid heraf, at sætte en Grændse for vore jordiske Udregninger, et Maal for vore Ønsker; vi øves i Nøjsomhed, Tillid og Haab. Af alle dette Livs Omskiftelser, Møjer og Sorger, slutte vi alenestе med Sikkerhed til den evige, trøstende Sandhed, at vi ere skabte for et bedre Liv i en fuldkommen og lykkeligere Verden, hvor Tidens Gjenvordighed skal glemmes! hvor vor Bedrøvelse, der kun er timelig, der blot rækker igjennem dette korte Liv, skal ophøre, efterat den har født i os en evig og over al Maade vigtig Herlighed, efterat den, ved den Virksomhed, som Trangen skaber, den Eftertanke, Bekymringen underholder, den Sindsstyrke, som Taalmodighed fordrer og Fortrøstningen til Gud skjenker, har beredet os til mandig Dyd og Christelig Tænkemaade.

Uforglemmelige Prinds! Du paatog Dig det høje, det tunge Kald, at sikre Svearigets Vel, at fuldende det, som var begyndt for vor Lykke, men som endnu fordrede Tid, Omsorger og Klogskab for at bringes til Modenhed; Du paatog Dig i Fremtiden ved en viis og kraftfuld Styrelse at bøde paa vor Skade,

erstatte vort lidte Tab. Du kom til os. Rygtet om dine Bedrifter og din Tænkemaade var gaaet forud og havde beredet Dig Vejen. Men hvor sandt vi ikke dine Egenskaber at overtræffe vor Forestilling! Haabet havde her ingen Ting forstørret. Rygtet befandtes uden Overdrivelse. Vi saae Dig; dit mandige, rolige og milde Blik indtog vore Hjerter. Du talede til det Svenske Folks Udsendte; Højagt, Beundring og Glæde vædede Alles Øjne. Du viste Dig for Rigets Stænder, gjorde Kongen og Folket din Eed; hver Tilstedeværende oplivedes af Haab; — vi kjendte os selvstændige ved Dig; — Indtrykket af en stor Sjels Kraft kunde ikke miskjendes; — man erfor, at den som frygter Gud, den som har Dyden til sin Rettesnor, Menneskets Vel til sit Øjemed, dybt kjender de hellige Baand af Religion, Pligt, Ære og Samvittighed, over ham er Ingen, hans hele Væsen vorder Aand og Kraft.

Vigtige, mine Tilhørere! ere Kongers og Fyrsters Pligter, ansvarsfuldt deres hæderlige, men og tillige møjsomme Kald. Samtidens Øjne ere heftede paa dem; Efterverdenens Dom, Velsignelse eller Vanære venter dem; for alle Kongers Konge skulle ogsaa de endag gjøre Regnskab. De tilhøre ikke sig selv, men sit Folk. Idelige Omsorger, dagligt Arbejde, tærende Bekymringer ere deres visse Lod. Uophørligen maa de see paa Statens Bedste, opmærksomme paa dens udvortes Forhold; med Iver,

Mod og Raadviished berede Landets Forsvar, holde Lovene ihævd, frede Sikkerheden, opmuntre Vindskibelighed, bevare Sæderne, modstaae Letsindigheden, og fremfor alt danne opvoxende kommende Slægter til Lys, Ærlighed og Dyd. Hos sig selv maa de qvæle alle menneskelige Svagheder, flye Smigger, Fornøjelserne, alle Lykkens, Magtens, Højhedens Forførelser. Med Retviisheds Skarpsindighed, med Heltens Mod, med Taalmodigheds Udholdenhed, med Dydens Standhaftighed maa de omfatte de meest forskjellige Æmner, give Samfundets Kræfter Retning, lede Hændelserne, udføre de vigtigste Idrætter. — Hvilke mangfoldige, forbavsende Egenskaber udfordres ikke hertil! de findes blot hos dem, som elske Viisdom og søge den af Hjertet, som af Christi Aand ledes til Højden af menneskelig Dyd, Sindsstyrke og Selvfornegtelse.

Den Kronprinds, vi nu begræde, kjendte disse Forpligtelser, svarede til denne Skildring. En dyb Forstand var hos ham uddannet ved en omhyggelig Opdragelse, modnet under mangfoldig Erfaring. Han havde lært længe at lyde, førend han maatte befale. Ungdomstiden havde han helliget Videnskaberne, sine mandige Aar baade til Krigerens Sysler og Regentens fredelige Omsorger. — Der gives et Folk af samme Udspring som vi; ligt det Svenske i Sprog, Charakteer og Sæder; mandigt, redeligt, elskende sine snedækkede Fjelde, sine fossende Strømme, sine

klippefulde Kyster; tilfreds under et Luftstrøg, næsten haardere end vort; kanskee endnu mere end vi skilte fra Sydlandenes Forfinelse og Yppighed. Hos dette tarvelige Folk havde vor Prinds øvet sig i Regjeringskonsten; dette tapre, hærdede, men formedelst langvarig Fred fra Krig afvante Folk, havde han lært at forsvare sig imod fiendtlige Hære. Der var han kjendt, erkjendt, elsket til en Grad, som Regenter sjelden har opnaaet, aldrig de, som blot i Kongers Navn have befalet. Fra Norge medbragte han den Alvorlighed i Sæder, som passer til vor almene Charakteer, den Tarvelighed i Levemaade, der behøves i et fattigt Land, den aabne Redelighed, den Manddom, den Fasthed, som endnu skattes af de gamle Gothers Afkom. — Dertil havde han forhvervet sig udstrakt Menneskekundskab, Erfarenhed om det ringere Folks Trang, og den faste Klogskab, som alene formaaer at sammenholde under Lovens Baand de ihenseende til Tilbøjeligheder, Tænkemaade og Ønsker adskilte Dele af Samfundet, og at forene dem til et fælleds Maal: almeent Vel. — Et godt Hjerte bliver mere og mere menneskekjærligt ved Øvelsen i at gjøre Godt. Under et usædvanlig virksomt Liv tiltog hos Prinds Carl-August den Nedladenhed, som indtager Hjertet; den Mildhed, som vinder Tillid; den Retviished, som bereder Sikkerhed, den Velgjørenhed, som lindrer vor Slægts Nød og Ulykke. — Opmærksom paa sin Tidsalder, lærte han at kjende

dens Krav. I sine Grundsætninger som Statsmand standsede han paa den Punct, som enhver tænkende Samfundets Ven finder afstukken for sig. Han flyede den Pragt, den Glands af tom Højhed, som vækker Avind, Had eller Latter; men iagttog altid den sande Værdighed, som byder Højagtelse, og beholdt antagne Skikke, nyttige Vaner, som den almene Aand fordrede eller medgav. — Arbejdsom, vedholdende, deeltagende var han i sin Omgangsmaade; god, men alvorlig, forekommende, men ligefrem, aaben, men med et skarpt Omdømme. — Jeg beraaber mig paa enhver af Eder, som havde Adgang til ham. Hvilken Overlegenhed i Dømmekraft fandt I ikke hos ham, naar han talede om Emner, som angik almeent Vel? Hvilken Rigdom af Kundskaber? Hans hele Væsen bød Højagt, men den Godhed, som lyste af hans Øjne, som sporedes i hans Udtryk, som styrede alle hans Gebærder, fremkaldede tillige Tiltroe, betryggede Redeligheden, forekom Frygten. Med saadanne Egenskaber, saadan Tænke- og Handle-Maade var han skabt til at befale, vis paa at blive adlydet, vis paa at et taknemmeligt Folk skulde følge ham med Iver, med Glæde, med Troskab i Liv og Død. En kort Tid var tilstrækkelig til at vise os, hvad vi ejede i ham. — Han havde aldrig opnaaet denne Højde af Klogskab og Dyd, hvis ikke Herrens Frygt hos ham havde været Viisdoms Begyndelse, Indseglet paa hans Overbeviisning, Rettesnoren for hans Liv. —

Og denne Fyrste have vi tabt! — Hvilket grueligt Slag, da vi hørte det grumme Budskab: Kronprindsen er falden, han er død! — Kronprindsen er død! gjentoges med afbrudt Stemme fra Hytterne til Palladset. Kronprindsen er død! vor Konges Hjerte skal briste, Tronen falde, Landet blive øde, Alt blive tabt! Neppe vilde man troe, at naturlige Aarsager vare tilstrækkelige til at afstedkomme et saa uventet, et saa knusende Ulykkestilfælde. — Uroe, Bestyrtelse, Mistroe, Forvildelse indtoge baade Rolighedens Hjem og den stormende Glædes vante Boliger. Sorgen alene forenede os alle.

Ja! sørg, Svea Folk! Den Kiste her staaer, indslutter et Støv, som i Tiden oplivedes af en stærk, en ædel Sjel. Der hviler et Bryst, indenfor hvilket et reent Hjerte altid slog ømt for Gud, for Æren, Dyden og Menneskeligheden. Der ligger en Arm søleslos, fordum gjennemboret i Striden, som tappert hævedes til et elsket Lands Forsvar, og i Fremtiden havde gjort Sverriges Tryghed. — Vi tale i vort Hjertes Angest, vi ville udsige vor Sjels Bedrøvelse. Forsynet har hos os kaldet Landmanden til Sorg, og til Klagegraad den, som græde kan. — Vor Konge græder, han har mistet sin Alderdoms Støtte, den som skulde fuldbyrde hans Verk, gjøre Sverrig lykkeligt. — Græder, I Landets Indbyggere! I som

ofre Eders Liv og Eders Kræfter til Jordens Dyrkning! Græder! I ejede en Prinds, som kjendte Eders Stilling, retviis bedømte den, og ønskede at lette Eders Byrder. — Stridsmænd! begræder en Anfører, som var vant til selv at dele Eders Møje, som vurderede Eders Blod, men forstod, naar det gjaldt, at føre Eder til Sejer, til Ære. — Borgere! begræder en Fyrste, som havde lært at elske og søge Freden, at opmuntre Arbejdsomhed og Opfindsomhed. — I Embedsmænd! græder! han kunde bedømme Eders agtværdige Sysler, hos ham var den stille, redelige, undseelige Fortjeneste ikke glemt. — Ungdom! begræd din Ven; han kjendte Opdragelsens Vigtighed; hans Exempel skulde have dannet en Tidsalder af Tarvelighed, Flid, sand Oplysning og medborgerlige Dyder; hans Egenskaber lovede Dig at kunne leve og døe i et lykkeligt og selvstændigt Land. — Manddoms-Alder græd! hans Liv havde været Dig en Borgen for Roe, Orden, Sikkerhed. — Agtværdige Alderdom græd! Forsynet har bevaret, opholdet Dig, for at lade Dig opleve Sorgens og Bekymringens Tider.

Men ere vel vore Taarer de eneste Offere, vi bør hellige vor udødelige Kronprindses Minde? Bifalder Fornuften, medfører Fædrelandskjærligheden, tillader Religionen en frugtesløs Sorg, en nedtrykkende Fortvivlelse? — Fra dette Sted, i Herrens Tempel, bør Alt paaminde os om Højagt for Guds

Beslutning, Hengivenhed under Guds Villie. — Herren gav, og Herren tog, velsignet være Herrens Navn! Herren er retfærdig udi alle sine Veje, og hellig udi alle sine Gjerninger. Vi have tabt, men den Bortgangne har vundet. Han skiltes fra Omsorger, Møje, Bekymring. Her skulde han ofte have seet Fortjenester, uden Middel til at belønne dem, Mangler, som han ikke kunde afhjælpe. Han hører nu ingen Nødens Raab, ingen Avinds Bagvaskelser, ingen Bitterhed, ingen Smigger, ingen Utaknemmelighed. Salig, i vor himmelske Faders Skjød, nyder hans udødelige, lutrede Aand sine Dyders Løn, erfarer han Visheden af Guds Naadeløfter i Christo Jesu. — Os bør det taknemmelig at ihukomme dem, at søge at ligne ham i Lydighed mod Lovene, Æresfølelse, Fædrelandskjærlighed, Retviished, at vise os værdige til at være blevne antagne, hyldede, elskede af ham. — Os tilkommer det, ved Enighed, Sjelsstyrke og Dyd at sikre Samfundets Orden, befæste Roligheden, betrygge almeen og Enkeltes Sikkerhed. Lader os sværge ved den ædle Carl Augusts Grav, med hans egne Ord: at hver Svensk Mand skal, ligesom han, hellere døe end forsømme Noget, som kan bidrage til det Svenske Folks Velfærd, Hæder og Selvstændighed! Amen.

Personalier *)

over Højsalig Hs. K. H. Carl August,

Svearigets Kronprinds.

I Svea-Kongernes Grav nedsættes nu en Fyrste, ikke ved Fødselen deres Slægtning, men ved en elsket Konges faderlige Kjærlighed forenet med deres Stamme, og ved Nationens frie Valg bestemt til at opstige paa deres Trone; en Fyrste, Svensk i Hjertet, og Sverrig tilhørende, men ogsaa tilhørende den hele Menneskehed, som regner ham iblandt disse sjeldne Væsener, hvilke Forsynet sparsomt skjenker til dens Trøst; hvis store og elskværdige Egenskaber, medens de leve, ublandet følges af Højagt og Kjærlighed, og efter Døden af aldrig ophørende Velsignelser. Denne elskte, nu begrædte og savnede Fyrste var: den højbaarne Fyrste Hr. Carl August, Svearigets Kronprinds, Arving til Norrige, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn og Ditmarsken, Greve til Oldenburg og Delmenhorst rc. rc., Stor-Admiral.

Endnu ere vi ikke komne tilbage fra den Bestyrtelse, Tidenden om hans uformodede Død opvakte: silde skulle de Taarer aftørres, som da af sig selv og uskromtet runde:

*) Af Landshøvding Rosenstein. Overs. Anm.

aldrig skulle vi glemme, hvad vi i ham har ejet, hvad vi i ham ... i tabt. Lader os alligevel vove for hans Minde, hvad ...re oprørte Følelser skulle synes at forraade; lader os vove at betragte det hele Omfang af vort Tab, og førend vi overgive hans elskte Levninger til at dele Svea-Kongernes Hvile, lader os sige den Rettighed, han har til at dele deres Ære.

Hs. kongel. Højhed fødtes paa Slottet Augustenburg den 9de Juli 1768, og blev i Daaben kaldet: Christian August. Hans Hr. Fader var Hertug Friedrich Christian af Holsten-Augustenburg, og hans Fru Moder Prindsesse Charlotte Amalia af det hertugelige Huus Holstein-Plöen. Hans høje Byrd fra det ældgamle Oldenburgske Huus, som nu besidder Nordens trende Troner, betog ham ikke Fordelen af en Opdragelse, som simpel og alvorlig, meget lignende de Privates, ikke var omgiven med alle de forførische Indtryk, som Haabet om en Krone kan gjøre paa en ung og uerfaren Sjel. Efter en omhyggelig plejet Vejledning i hans Forældres Huus, sendtes Han, 14 Aar gammel, med sine tvende Brødre, Prindserne Friedrich Christian og Friedrich Carl Emil, til Universitetet i Leipzig, og forblev der i trende Aar. Blandt andre Studier sysselsatte Hs. Højhed sig med Philosophien, denne stundom misbrugte, men endnu oftere miskjendte Videnskab, som alligevel ene formaaer at uddanne Forstanden, og gjøre alle andre Kundskaber ret anvendelige. Foruden det Tydske og Danske Sprog, hvilke Hs. Højhed ansaae for Modersmaal, kjendte han Latin, talede Fransk, Engelsk, Italiensk og noget Polsk, Norsk, og tillige, forend han hidkom, læste og forstod Svensk. De statistiske, særdeles Cameral-Videnskaberne, bleve i modnere Aar blandt hans behageligste Sysselsætninger; men især deleshed havde

han gjort de militairiske Studier til sit Formaal, dertil ledet af samme Tilbøjelighed, som bragte ham til at vælge Krigsstanden til sin fornemste Syssel.

Hjemkommen til Augustenburg 17 Aar gammel, traadte Prinds Christian August kort derefter i kgl. Dansk Tjeneste, som Oberstlieutenant ved Garnisonen i Kjøbenhavn, befordredes til Chef for det Fyenske Infanterie-Regiment, da forlagt paa Jylland, samt blev Dansk Generalmajor. Danmark var det Land, hvilket Prindsen bestemte at ofre sine Indsigter, og om det fordredes, ogsaa sit Liv; men det var ikke her, under Lykken af en langvarig Freds Nydelse, at han kunde give sine militairiske Talenter deres sidste Fuldkommenhed. Han hastede til et Land, som deeltog i de Forandringer, der rystede Evropa. Visseligen, da han med et uforskrækket Mod, med en Helts varme, men rolige Iver gik, for under Krigens Farer at lære den Konst, engang at forsvare sit Fædreneland, kjendte hans ædle Hjerte en sød Tilfredsstillelse ved, at det ikke var dette Fædreneland, som skulde tjene ham til Lærebane; ikke hans Landsmænd, som vare et Maal for Krigens Rædsler og Ulykker; visseligen fulgte den samme Tænkemaade ham i hans nye Fædreneland, og havde fulgt ham paa Tronen. Han kjendte Krigen nok, for at skatte Freden, og elskede Menneskene nok, for ikke paa deres Bekostning at søge en Ære, som da først er fuldkommen, naar den er nødtvungen, naar de vundne Laurbær ikke farves af noget Blod, som kunde spares.

Det var Kejseren i Østerrig, som han tilbød sin Tjeneste, for at stride for en Sag, som da troedes fælleds for alle Konger. Udnævnt til Oberst ved et Kyradseer-Regiment, indstillede han sig (1797) ved den uforglemmelige Erkehertug Carls Armee; men Freden fulgte snart, og Prindsen vendte tilbage til Danmark, hvorfra han tvende

Aar derefter, da Krigen paany udbrød, begav sig til den Østerrigske Armee. Tæt paa hinanden følgende Krigshændelser ere let opregnede, sjelden fuldkommen kjendte. Rygtet opholder sig ved Anførerne; Sejeren fælder Dommen imellem dem, og en retviis Dom, naar Sejrene følge paa hverandre, og ikke kunne tilskrives uforberedede og tilfældige Aarsager; imidlertid kan paa begge Sider Krigeren indlægge sig Ære, og ved Modgangen vise sig størst. Ved Tilbagekomsten til den Østerrigske Armee, kort efter Bataillen ved Stockach, blev Prinds Christian August Østerrigsk Generalmajor, og fik Befaling over en Brigade, med hvilken han holdt Forposterne ved Limatfloden i Schweitz, samt fulgte Armeens øvrige Bevægelser under dette Feldttog. Under det, som paafulgte Aar 1800, fremrykkede han med sin Brigade mod Kehl, og deeltog i det Slag, som bærer sit Navn af denne Fæstning, og som under Feldtmarskalk-Lieutenant Kienmayers Commando varede i tvende Dage. Forenet med den store Armee, som anførtes af Feldtmarskalk Kray, biværede Prindsen med sit Corps Slagene ved Engen, Biberach, Möskirch, Memmingen, Dittenheim, Nördlingen og Neuburg. *a*) Hvorledes han herved opførte sig, derom vidnede det Rygte og den Anseelse, han forhvervede sig ved den Østerrigske Armee. At han ikke sparede sig selv, naar Faren og Stillingen fordrede det, derom vidner den Contusion af en Kartætskekugle, som han fik i Bataillen ved Engen, og den Blessure i Armen af et Bajonetstik, som han fik i Slaget ved Möskirch. Da han stod ved Innfloden, fik han i en Vaabenhvile Tilladelse at

a) I et af Prindsens første Feldttoge blev han angreben af Kopperne; skjønt disse stode i fuld Blomst paa hans Legeme, kunde Ingen hindre ham fra, saa syg han end var, at sætte sig til Hest og tage Deel i en Bataille.

Overs. Anm.

reise til Danmark; men indfandt sig snart tilbage ved Tidenden om, at Krigsbevægelserne havde atter taget deres Begyndelse. Han beordredes nu til Tyrol under Feldt-Marskalk-Lieutenant Chastellers Befaling, og havde flere Træfninger med de Franske; General Chastellers Bortrejse satte Overbefalingen i Prindsens Haand. Han modtog og førte den under en mislig Stilling, om ikke aldeles indsluttet, idetmindste truet af de tvende Franske Armeer, som havde sejret ved Marengo og Hohenlinden. Med en forsøgt Anførers Duelighed lykkedes det ham, uden det ringeste Tab, at føre tilbage til Østerrig den Hær, som var bleven ham betroet. En ny Fred (1801) sluttede for en Tid Krigen, og Prindsen saae igjen Danmark, med forøgede Kundskaber, med moden Erfarenhed, ogsaa deriblandt den ofte nyttige, som hentes fra Andres Fejl og Modgang. b)

Norge blev det lykkelige Land, som fornemmeligst skulde høste Frugten af Prinds Christian Augusts sjeldne Egenskaber, udviklede og befæstede ved Indsigter og den mandlige Alders Modenhed; det Land, hvor han, uden at bære en Krone, skulde forhverve samme Kjærlighed, som Titer og Aurelier, og det samme Minde. Han tiltraadte i Aaret 1804 c) Befalingen over Tropperne i den Søndenfjeldske Deel af Kongeriget Norge; hans Virkekreds var endnu indskrænket til det Militaire, men ikke hans

b) Prindsen ilede tilbage til Danmark, saasnart han fik Efterretning om, at Fædrenelandet truedes med Krig af England. Han beklagede ofte, at han, skjønt han rejste Dag og Nat, ikke kom til Kjøbenhavn, førend Dagen efter Bataillen den 2den April. Overs. Anm.

c) I Aaret 1803 den 14de Juni blev han ansat som Chef for det Søndenfjeldske Infanterie-Regiment, Commandant paa Frederiksteen, commanderende General Søndenfjelds ꝛc., og kom til Norge i Marts 1804. Overs. Anm.

virksomme Sjel. For Normanden fattede han en Kjærlighed, som aldrig ophørte, og deres Vel blev hans fornemste, næsten hans eneste Formaal. Den sikreste Grundvold for Borgerheld ansaae han at være en ret Oplysning om det Sande og Nyttige, en ved Kundskaber og Oplysning beredet Duelighed til almene og private Sysler. Hertil søgte han paa alle Maader at bidrage, og foruden Andet, forskaffede han sig Kongens Tilladelse til en Underviisnings-Anstalt i Frederikshald. *d)* Til Alt, som kunde befordre Landets Opkomst og almeent Vel, strakte han, saalangt det stod til ham, en bidragende Omsorg. I Velgjørenhed, hvor han blot behøvede at raadspørge sit Hjerte og sin Evne, fulgte han med Fornøjelse det førstes Ledning, og overskred næsten den sidste, ikke formedelst en skødeslos Huusholdning, men ved Opofrelse af egne Fornødenheder og Nydelser. Almene Stiftelser og den private Nødlidende erfore hans Rundhed, men fremfor Alt søgte han ved sine Velgjerninger at fremkalde Arbejdsomhed.

Den Krig, som England Aar 1807 begyndte med Danmark, gav Prinds Christian August en ny Anledning til at lægge sin Duelighed for Dagen, og fortjene Normændenes Taknemmelighed; ved hans vise Anstalter bleve deres Kyster beskyttede, og hans Evne til at bidrage til Landets Held forøgedes, da han ved denne Sagernes Stilling blev Præses i den da indrettede Regjerings-Commission.

Det tilkom en Normand, *e)* at opregne Alt, hvad han

d) Hans Durchl. Prinds Friedrich til Hessen, Norges Vice-Statholder, paatog sig, efter Christians Bortrejse, at være Institutets Patron, og gav samme Navn af Christians Minde. Overs. Anm.

e) Hvad Christian August har gjort for Norge, det er med uudslettelig Skrift præget i hver Normands Hjerte.

har gjort for dette Land; men da dette ikke indtræffer, da ufuldstændige Underrettelser, Tiden og Tilfældet ikke tilstæde at sætte hans Fortjenester i deres rette Lys, saa maa det tillades, istedenfor en fuldstændig Tegning, at fremkalde sandere Vidner end selve Aarbøgernes, at frembære mere hædrende Lovoffer, end den største Veltalenhed formaaer at give: — Normandens uafbrudte Kjærlighed; den Sorg, hvormed de skiltes fra deres elskte Christian; det Bifald, blandet med Misundelse, de gave Sverrigs Valg; det Savn og den Smerte, hvorudi de nu kappes med os.

Prindsens Skilsmisse fra Norge beredtes af Hændelser, som mindst syntes at kunne give Anledning dertil. Danmark erklærede Sverrig Krig, og en Svensk Hær indbrød kort derefter i Norge, som ikke var beredet paa Angreb. Mangel paa Krigsfornødenheder, Mangel paa det Nødvendige for Livet, fælleds for Soldaten og Indbyggeren, Alt gjorde Forsvaret besværligt og tungt. Christian August overvandt alle Hindringer, og med den Oprigtighed, der egner et Folk, som har tabt Meget, men ikke sin Tapperhed og sine Fædres Ære, lader os erkjende sande Fortjenester hos en Fiende, hvis dette Navn bør bruges, men i Særdeleshed lader os erkjende Talenterne hos en Anfører, som Sverrig snart kaldte, for engang at sætte ham i Spidsen for sine Hære. Krigshændelserne bør ikke her oprippes: Tiden tillader det ej: Beretningen bør ile til det, som Historien ikke ofte faaer omtale: tvende Folk, som stride mod hverandre uden Fiendskab, uden Had og Uvillie, som møde den Indrykkende med Venlighed, og strække broderlige Arme til den Fangne, som under Krigen befæste

Men snart vil ogsaa Beundring og Taknemmighed oprejse ham Bautastene, hvis Runer skulle tolke hans Værd og hans Daad for sildigste Efterslægt. Overs. Anm.

den indbyrdes Tilbøjelighed til Venskab og naboelig Forstaaelse, hvilken de fra længere Tid tilbage har næret og lagt for Dagen. Hvad som hidtil turde savne Exempel, er, at en Prinds, Anfører for en fiendtlig Hær, uden Medvirken af Sejre, uden al fremmed Indflydelse, maaskee under en billig Frygt af mulige fortrædelige Følger, ved et frit og utvungen Valg kaldes til Tronfølger af det Folk, mod hvilket han strider, og dette, da hans Arm endnu stod væbnet, da Freden endnu ikke tillod at ansee ham som Ven. I Sandhed, da dette Valg alene bør tilskrives Overbeviisningen om hans Egenskaber og Dyder, have Faa modtaget, ligesom Faa fortjent et mere smigrende Beviis paa det sande Rygtes, de virkelige Dyders Indtryk paa Menneskenes Sjele.

I Sverrig var en Regjerings-Forandring foregaaet; en elsket Konge var ved Fødselens og Kjærlighedens forenede Ret opstegen paa Tronen. Selv uden Livsarvinger, opfordrede han Nationen til, for Fremtiden at befæste Rigets og Tronens Sikkerhed: Rigets Stænders Valg af Tronfølgen faldt eenstemmigen paa Prinds Christian August. Prindsens Svar blev, hvad af ham kunde forventes: uden flygtig Attraae til en Krone, men rørt af en ædel Nations Tillid, forblev han sin Pligt lydig, og tro mod den Konge, hvis Fordeel han under den hele Krig havde søgt at befordre. Hans eneste Vilkaar blev, at Freden med Danmark skulde være afsluttet. Kong Frederik *VI.*, som forhen havde udnævnt Prindsen til General-Lieutenant og General, erklærede ham nu for Feldtmarskalk og Statholder i Norge. Den forønskede Fred kom. Christian August sled sig løs af Normændenes Arme, fulgt af deres Taarer, fulgt af deres Velsignelser. Den Afsked, de toge fra ham, fortjente i alle sine Omstændigheder at berettes: man blev ikke staaende ved Følelsens Udtryk; et Barmhjertigheds-Verk, kaldet Christians Minde, og Stiftelsen

af et lærd og oekonomisk Selskab for Norges Vel, bleve værdige og varige Vidner om en Tænkemaade, fælleds for enhver Stand, enhver Alder, modsagt af Ingen, tolket med Varme, bevaret med Bestandighed. Aarbogerne maa gjennemseges, for at finde et Exempel af en ligesaa almeen, ligesaa varm Kjærlighed for nogen Fyrste, — og naar indtraf dette? I en Tidsalder, som ikke her bør bedømmes, men som vist ikke jevnede og lettede Vejen til Nationernes Bifald og Kjærlighed.

Den 7de Januar 1810 var den Dag, paa hvilken Sverrigs udkaarede Kronprinds først betraadte den Svenske Grund. "Jeg er nu Svensk; jeg skal for stedse blive det;" var hans første Udtryk, og dette Udtryk var ikke blotte Ord, men en Begyndelse til Virkeligheder, som havde skabt Sverrigs Held, om vor Lykke havde svaret til vort Haab.

Under Rejsen til Hovedstaden bekræftede han det Begreb, man havde fattet om ham: paa Drottningholm gav han Stænderne sin første Forsikring, og ved en rørende Tale en blidere Tilfredsstillelse, end Eder kunde give. Hans Indtog i Hovedstaden var en Glædesfest: Rygtet gik snart over til Overbeviisning, Haabet til Vished: Tilbøjelighed den til at elske nye Fyrster forvandledes for ham i den grundede og faste Kjærlighed, som sædvanligen alene ved en længere Erfaring beredes. Den rørende og højtidelige Dag, da Sverriges Konge, for Sverriges forsamlede Stænder, optog til Søn den, han allerede som Fader elskede, da han gav ham at bære sit eget, dette af Svenske højtagtede Navn Carl; da Prinds Carl August gjorde Kongen sin Eed, forsikrede ham om sin Højagt og Taknemmelighed, Nationen om sin Kjærlighed og Troskab; den ligesaa mærkværdige Dag, da Kongen i sin Afsked til Stænderne ytrede sit Haab, at see denne Fyrste fortsætte, hvad han

for sit elskede Folk havde begyndt; disse Dage skulle aldrig gaae af deres Minde, som derved vare Vidner og Tilhørere. Faa Øjne vare uden Taarer; men Taarer, glædende og haabfulde, ulige dem, som nu flyde, fremvældende af Savnet og Sorgen.

Kronprindsen opofrede strax sin hele Eftertanke, sin hele Tid paa at gjøre sig værdig det ansvarsfulde Kald, han engang skulde beklæde. Nærværende ved Raadslagninger, hørte han med Opmærksomhed; talede sjelden, og aldrig uopfordret, men altid med Stemplet af en sand og moden Forstand. Kundskab og Oplysning indhentede han ved Læsning og Samtale; Alt, som fordrede at besees, besøgtes af ham, ikke med en flygtig Oversigt, men med en Kjenders Øje, som haster forbi Overfladen, for at fæste sig ved det Indre og Hovedsagelige. Alle gav han Adgang til sig, hørte dem med Taalmodighed, søgte Underviisning, svarede med Korthed og Dommekraft, med forenet Belevenhed og Oprigtighed: Ingen gik misnøjet fra ham: Ingen uden en foreget Højagt og Hengivenhed. Man elskede i ham Mennesket, uden at glemme, at han var Fyrste. Blandt alle Formaal syntes Underviisningen, Opdragelses-Anstalterne, det rette Lyses Tilvæxt og Udbredelse at være det kjæreste for hans Forstand; alle Stiftelser til Redning og Lise for den Nødtørftige og Nødlidende det kjæreste for hans Hjerte. Lunds Akademie kaldte ham til Cantsler, og han bestemte dette Universitet en Omsorg, som udentvivl havde beredet dets Trivelse og Tilvæxt. I Krigsvidenskabs-Akademiet og Videnskabs-Akademiet modtog han Titelen af deres første Medlem. Ingen Indretning for Syge og Nødlidende blev af ham ubesøgt. Den Fattige havde allerede lært at elske i ham en Fader, et Haab, en Støtte. Med denne Kjærlighed for Videnskaberne og Menneskeheden, med det Forsæt, at vende sin Omsorg til alle fredelige

Grene af Statsbestyrelsen, vidste han, at intet Held, ingen Tryghed eller Selvstændighed ere mulige for et Folk, naar dets Forsvar ikke er sikret. Kongen havde udnævnt Hs. Kongl. Højhed til Stor-Admiral, og overdraget ham Befalingen over Liv-Regiments-Brigaden: for den Samling af erfarne Mænd, som efter en ulykkelig Krig skulde under formindskede Hjælpekilder og med en forandret Grændse berede Sverrigs Forsvarsanstalter, paatog Kronprindsen sig at være Præses. Uden Ønske at blande sig i Regjerings-Anliggender, allermindst i Stændernes Overlægninger, kunde denne Herre ej dølge sine Meninger, da Spørgsmaalet var om en Beslutning, som skulde væbne Nationen imod udvortes Angreb og Undertrykkelse.

Det er almindelig bekjendt, med hvilken Iver han bidrog til det for de Svenske Stænder og den Svenske Nation hædrende Skridt, at vise for Verden, efter overstanden Ulykke, at Sverrig ikke savner Stridsmænd og Forsvarere, saalænge det har Indbyggere, som kunne bære Vaaben.

Det var for at møde en elsket Broder, for at overvære Krigsøvelser, og endeligen for at besee og anføre de Tropper, hvis Chef han var bleven, at Hs. Kgl. Højhed den 9de Maj forlod Hovedstaden; allerede ved Begyndelsen af denne Reise kjendte han sig upasselig, hvilket tiltog, og nødte ham til at opholde sig i Eksjø. Hs. Kgl. Højhed kom sig dog saa meget, at han kunde fortsætte en Reise, under hvilken ingen Anledning forsømtes, til nærmere at lære at kjende Landet, og under hvilken han paa intet Sted standsede, uden at forhverve sig nye Rettigheder til Folkets Kjærlighed. I Ramlose mødte han sin Broder, den for sine Kundskaber og sin Oplysning almeent hojagtede og elskede Hertug Friedrich Christian af Holstein-Augustenburg. Deres Møde var tvende Venners, endnu nærmere forenede ved Tænkemaade, Dyder og Fortrolighed, end ved selve

Blodsbaandet. Deres Skilsmisse i Helsingborg, Formiddagen den 28de Maj, var rørende, uden at hverken De, eller de som omgave Dem, anede, at det inden nogle Timer skulde afgjøres, at denne Afsked var den sidste, og at denne Dag skulde blive en af de bedrøveligste og ulykkeligste i Sverrigs Aarbøger.

Kronprindsen ankom ved Middagstid til Qviddinge Hede, og imedens Hs. Kongelige Højhed til Hest fulgte de der forsamlede Troppers Bevægelser, begyndte hans Udseende at forandres, Tøjlerne faldt ham af Hænderne, og snart faldt han selv af Hesten. De nærmest omkringstaaende optoge ham, men uden Mæle og Sands; Kronprindsen flyttedes til Qviddinge Præstegaard; Lægemidler anvendtes, men forgjæves, og Hs. Kongl. Højhed hensov Klokken 3 om Eftermiddagen. Et Liv, som Sverrig, som Menneskeheden ønskede at see forlænget til den yderst mulige Grændse, sluktes paa denne uformodentlige Maade i en Alder, som ikke endnu strakte sig til 42 Aar, og med dette Liv sluktes det Haab, som det Svenske Folk, efter gjennemgangne Ulykker, udholdne Storme, lidte Tab, begyndte med Vished at gjøre sig om en lykkeligere Fremtid.

Tidenden om dette Ulykkestilfælde udbredede over Hovedstaden og det hele Rige Forbavselse, Bestyrtning og den bitreste Sorg. Kongen, inderligen rørt, sørgende med en Faders og en Konges Følelser, behøvede sin Tillid til Forsynet, sin Kjærlighed til sit Folk, for at bære dette uformodede Slag: det Kongl. Huus nedsænktes i den dybeste Bedrøvelse, og blev Hds. Majestæt Enkedronningens omme Sorg et rørende Beviis for Hendes Mening om en Fyrste, hvis Dyder saa værdigt svarede til hans Byrd af hendes højagtede Æt. Raadgiveren og Embedsmanden behøvede at paaminde sig om, at Fædrenelandet endnu levede, for at kunne fortsætte deres Sysler: Kjøn, Alder, Stand,

gjorde ingen Forskjel i Følelserne ved et uerstatteligt Tab: fra Slottet til Hytten hørtes samme Klage; Soldaten stod strum ved sit Gevær, og den Fattige troede at have tabt Alt; Sorgen blev lige almeen, som den var retfærdig; den fulgtes hos Mange af Nedslagenhed, hos Andre overgik den næsten til Fortvivlelse.

Saaledes havde fem Maaneder været tilstrækkelige til at befæste en Kjærlighed for Carl August, om hvilken med Vished kan siges, at den under det længste Livsløb ikke havde ophørt. Og nu, da her staaer tilbage i en Skildring at samle hans Egenskaber, kan med Sikkerhed tillægges, at i denne Tid, som var kort, det er sandt, men dog ofte tilstrækkelig til at vende Opmærksomheden fra Beundring paa Fejl, har endog det skarpeste Øje ikke hos ham kunnet opdage en eneste.

Hos Sverrigs Kronprinds Carl August forenedes alle de Forstandens og Hjertets Egenskaber, som fordres hos en Regent, for at gjøre et Land og et Folk trygge og lykkelige. Hans Hukommelse og Fatteevne vare ledsagede af en Skarpsindighed, en Sikkerhed i Omdømme, som aldrig toge fejl af det Sande og Rette: dette Sande og Rette var Formaalet for hans Undersøgelser: Indbildningskraften forledede ham aldrig: i alle Æmner forstod han at skille det blot Glimrende og Behagelige fra det Virkelige og Nyttige; selv mere ivrig efter at gavne, end at synes. Ved Kundskabers Indhentelse havde han fulgt denne Retning; mere laa det ham Magt paa at eje dem anvendelige, end ved dem at tildrage sig Andres Opmærksomhed. Arbejde var hans Tidsfordriv, Læsning eller oplysende Samtale hans Glæde og eneste Adspredelse. Med den rette Krigsmands Mod, med en Soldats Styrke i at udholde Møje og lide Mangel, besad han en Anførers Øje, Kulde, Raadviished og udstrakte Omfatning; ingen Regjeringsgreen var af ham

ukjendt, ingen middelmaadig forstaaet. Han var fodt med livlige og varme Følelser, men tillod ingen af dem at overvælde sig. Selv de ædleste iblandt dem, som ere Dydens Støtte og Menneskehedens Trøst, fik af Forstanden og Retfærdigheden foreskrevne Grændser. Godheden, malet i hans Udseende, i hans Tale, i hans Bevægelser, overgik aldrig hos ham til Svaghed. Hans Medlidenhed, styret af Dommekraften, ledede aldrig til Velgjerninger, som et Middel til at befrie sig for Nødens Raab, men som en Pligt imod den lidende Menneskehed: indskrænket i egne Fornødenheder, udelukkende alle, som kunde undværes, havde han, som Privat, været sparsommelig for at kunne være velgjørende; var som Regent bleven aarvaagen Huusholder for sig og Staten, for at give Nationen Exempel, Lettelse i deres Byrder, Staten Kraft og hele Riget Velstand. Naar han modtog Nogen, skeede det med en Venlighed, en Nedladenhed, som dog aldrig formindskede hans Værdighed. Faa Fyrster, faa Mennesker have været mere frie for Stolthed og Forfængelighed; men faa mere ivrige i den rette Højheds Bevarelse ved Reenhed i Sæder, Værdighed i Opførsel og en bestandig Erindring af hvad de ere, af hvad de bør være. Alvorlig i Befaling, uden overdreven Strenghed; varsom og forsigtig, uden Forstillelse eller Konst; følende Forurettelse, men uden Hævnelyst; taknemmelig med Varme, dømmende Enhver efter hans Gjerninger, ikke efter afvigende Meninger; givende Angeren sin Forladelse, Svagheden sin Medlidenhed, men sin Agtelse alene til Redelighed og Fortjeneste, sit Venskab, og dette fuldkommen og urygeligt, til den prøvede Troskab, havde han gjort Retfærdigheden til Leder af alle sine Handlinger. Agtelse for det højeste Væsen og for Religionen gav hans Dyder den sidste Fuldkommenhed. Samtiden skal for Efterverdenen bevidne Sandheden af denne Skildring, og begge skulle beklage, at

den nu behøvede at gjøres, at den ikke først i en lang Fremtid maatte bekræftes af et endnu mere talende Vidne: Sverrig, efter en langvarig Regjering roligt, fredet, anseet og lykkeligt.

Sverriges dyrebare og ømt begrædte Kronprinds Carl August skal dog ikke ophøre at gavne dette Rige; hans Exempel skal i alle Tider sige til Sverrigs kommende Tronfølgere: Bliver, som han, elskede; fortjener, som han, at blive det! Fra det Sted i dette Tempel, hvor Svea forestilles vaagende og sørgende over livløse Levninger, som vore Øjne og vore Hjerter følge, synes hans elskede Røst endnu at tale til os: Svenske! Eders Sorg hædrer mig; men hædrer Eder selv! Hæver Eders tapre og væbnede Arme imod Eders Fiender, men strækker dem mildt omfavnende imod hverandre, imod hver og en Søn af den fælleds Moder, Fædrenelandet: bliver enige, rolige, tarvelige, vindskibelige, fremfor alt retfærdige, om I ville være frie og selvstændige: bliver, som Eders Fædre, ved Mod, Viisdom og Standhaftighed lykkelige indbyrdes og fredede iblandt Nationerne! — Hører, forestiller Eder altid at høre denne Røst fra en Grav, som nu tilslutte?, for at gjemme et Hjerte, som da først ophørte at elske det Svenske Folk, da det ophørte at slaae og føle.

Hs. Kongl. Højheds Hr. Fader var den Durchlauchtigste Fyrste og Herre Hertug Friedrich Christian af Holstein-Sönderburg-Augustenburg.

Hs. Kongl. Højheds Fru Moder var den Durchlauchtigste Fyrstinde og Frue Charlotte Amalia, født Hertuginde af Holstein-Plön.

Hs. Kongl. Højheds Hr. Farfader var den Durchlauchtigste Fyrste og Herre, Hertug Christian August af Holstein = Sönderburg = Augustenburg, hvis Gemalinde var den Højvelbaarne Frue Frederike Louise, født Grevinde Danneskiold Samsøe.

Hs. Kongl. Højheds Hr. Faders Farfader var den Durchlauchtigste Fyrste og Herre, Hertug Friedrich Wilhelm af Holstein = Sönderburg = Augustenburg, som var en Sønnesøns Sønneson af Kong Christian den Tredie til Danmark og Norge, og havde til Gemalinde den Højvelbaarne Frue Sophie Amalia, født Grevinde von Ahlefeld.

Hs. Kongl. Højheds Hr. Faders Morfader var den Højvelbaarne Herre, Grev Christian Gyldenløve til Samsøe, Geheimeraad, Statholder i Norge og Ridder af Elephant = Ordenen i Danmark, hvis Frue var den Højvelbaarne Charlotte Amalia, født Grevinde Danneskiold.

Hs. Kongl. Højheds Hr. Morfader var den Durchlauchtigste Fyrste og Herre, Hertug Friedrich Carl af Holstein = Plön, hvis Gemalinde var den Højvelbaarne Frue Christina Ermegaard, født Grevinde af Reventlow.

Hs. Kongl. Højheds Hr. Morfaders Fader var den Durchlauchtigste Fyrste og Herre, Hertug Christian Carl af Holstein=Neuburg, hvis Gemalinde var Fru Dorothea Christina von Achelberg.

Hs. Kongl. Højheds Fru Moders Hr. Morfader var den Højvelbaarne Greve Christian Ditlef Reventlow, Geheimeraad og Ridder af Elephanten i Danmark, hvis Frue var Benedicta Margaretha Brochdorph.

den
tid
Sv
fre

Ai
Ex
Tr
at
fo
vi
er
n
r
i